AARREPUISTO HELSINGISSÄ VUODEN YMPÄRISTÖRAKENNE 2008

– KUNNIAMAININTA ELÄINTARHAN SKEITTIPUISTOLLE

Sirkka Saarinen, toimittaja

Matti Liski

1

Vuoden 2008 Ympäristörakenne -kilpailun voittaja on Aarrepuisto Helsingin Mellunkylässä. Se on erinomainen esimerkki korkeatasoisesta viher- ja ympäristörakentamisesta keskustan ulkopuolella. Kunniamaininnan kilpailussa sai niin ikään Helsingissä sijaitseva Eläintarhan skeittipuisto.

Rakennustuoteteollisuus RTT:n ja Puutarhaliiton vuosittain järjestämän kilpailun tulokset julkistettiin 26.9.2008 Helsingissä. Kilpailussa myönnettiin kunniakirjat palkittujen kohteiden rakennuttajille sekä suunnittelussa ja toteutuksessa keskeisimmin mukana olleille tahoille.

Voittajakohteen kunniakirjat saivat rakennuttaja *Helsingin kaupungin rakennusviraston katu- ja puisto-osasto,* suunnittelija *Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy* ja rakentajat *Helsingin kaupungin rakennusviraston ympäristötuotanto-osaston itäinen viheryksikkö ja Lemminkäinen Betonituote Oy.*

Eläintarhan Micropolis -skeittipuistosta kunniakirjalla palkittiin rakennuttaja ja tilaajat *Helsingin kaupungin liikuntavirasto, rakennusviraston katu- ja puisto-osasto sekä nuorisoasiainkeskus,* suunnittelija maisema-arkkitehti yo ja skeittari *Janne Saario* ja urakoitsija *Rakennustaito Hirvonen Oy.*

SALAINEN JULKINEN PUUTARHA

Tuomaristo luonnehtii Aarrepuistoa keitaaksi ja salaiseksi puutarhaksi keskellä itähelsinkiläistä kerrostaloaluetta. Puiston perusparannussuunnitelmassa on hyödynnetty taitavasti paikalla virtaava luonnonpuro sekä vaihtelevat maastomuodot. Puiston luonnonkivirakenteet ja sillat täydentävät hienosti intiimin kokonaisuuden.

Aarrepuistoon ei tarvitse erikseen hakeutua, vaan se sijoittuu luontevaksi osaksi alueen kevyenliikenteen kulkureitistöä. Tuomariston mukaan puiston hoidetut ja hallitusti luonnontilaiset alueet sopivat saumattomasti yhteen, häiritseviä rajoja niiden välille ei synny. Puiston kasvimaailma on poikkeuksellisen rikas; asiantuntevasti valitut kasvit tuovat elämyksiä läpi koko kasvukauden. Tietoa puiston kasvilajeista saa erillisistä esittelytauluista.

Puiston näköalatasanteella on oleskelupaikka penkkeineen. Sieltä näkyvät puron yli kaartuvat viisi siltaa. Alas laaksoon lammelle johtaa graniittiportaat. Graniittinen tukimuuri loiventaa rinnettä.

URBAN-HANKE

Aarrepuiston rakentamiseen saatiin varat kaupungin lähiörahastosta. Puisto oli Urban-hanke, mikä edellytti suunnittelulta ympäristökasvatuksellista ja asukaslähtöistä otetta. Yhteistyötä tehtiin päiväkodin, ala-asteen ja nuorisotalon sekä taloyhtiöiden ja asukkaiden kanssa. Asukkaiden kiinnostusta on herätelty kummipuistotoimintaan istutustalkoilla ja puistokävelyillä.

Tuomaristo nosti Aarrepuiston erinomaiseksi esimerkiksi siitä, että korkeatasoista ympäristörakentamista tulisi tehdä myös muualla kuin keskustan paraatipaikoilla. Samalla tuomaristo muistuttaa, että kunnossapito on kiinteä osa korkeatasoista ympäristörakentamista. Esimerkiksi Aarrepuistossa lasten omatoimiset kivityöleikit ovat syöneet päällystettyjen käytävien reunoja ja siihen pitäisi kunnossapidossa löytää hyviä ratkaisuja.

Aarrepuiston kunnostamisen yhteydessä alueelta kaadettiin toistasataa vanhaa suurta kuusta. Turvallisuusriskiksi tulleiden puiden kaato synnytti asukkaissa vastustusta. Puiston valmistuttua asukkaat ovat kuitenkin olleet tyytyväisiä. Aikaisemmin puistoa ei juuri arvostettu, vaan sinne heiteltiin parvekkeilta jopa roskapusseja. Kunnostetun puiston arvostaminen näkyy nyt myös ilkivallan ja roskaamisen vähäisyytenä.

1, 2, 3
Aarrepuisto sijaitsee Helsingin Mellunkylän Vesalassa. Aarrepuiston halki virtaava Vesalanpuro on puiston erityispiirre. Puron yli kaartuvat viisi siltaa. Alas laaksoon lammelle johtaa graniittiportaat. Graniittinen tukimuuri loiventaa rinnettä.

2, 3
Puisto on jaettu erityyppisiin kasvillisuusjaksoihin. Koristepensailla, lehti- ja havupuilla sekä perennoilla ja saniaisilla on luotu vaihteleva ilme.

Matti Liski

2

Yrjö Ala-Heikkilä

3

Sirkka Saarinen

4

KESTÄVÄ JA ELÄVÄ SKEITTIPUISTO

Vuoden 2008 Ympäristörakenne -kilpailussa kunniamaininnan saanut *Eläintarhan skeittipuisto, Micropolis,* avattiin virallisesti elokuussa 2006. Helsingin kaupungin kolmen eri tahon: liikuntaviraston, nuorisoasiainkeskuksen ja rakennusviraston yhteistyö on tuomariston mukaan tuottanut erinomaisen tuloksen. Skeittipuisto on osoittautunut erittäin suosituksi, sillä sinne tulee skeittareita jopa naapurikaupungeista. Taitavien skeittareiden ja temppupyöräilijöiden osaamista voi myös ulkopuolinen istahtaa ihailemaan. Puisto sijaitsee vilkkaasti liikennöidyn kadun ja Eläintarhan urheilupuiston välialueella.

Tuomariston mukaan Eläintarhan skeittipuisto on Suomessa ainutlaatuinen. Puiston monimuotoiset kaarevat ja suorakulmaiset muotoaiheet muodostavat veistoksellisen kokonaisuuden. Suunnittelijan oma skeittaustausta näkyy taitavassa muotojen käytössä sekä varusteiden että materiaalien valinnoissa. Rakenteet ja alueen pinnoitukset ovat tavallisesta skeittimateriaalista, vanerista, poiketen näyttävää luonnonkiveä ja betonia. Rakennusmateriaali on kestänyt hyvin hurjat hypyt ja kovan kulutuksen. Sen sijaan puiston nurmialueet ovat osin kärsineet kulutuksesta. Sitä on korjattu reikäkiveyksellä, jonka käyttöä tuomaristo ei pidä kovin onnistuneena.

4
Eläintarhan skeittipuisto, Micropolis sijaitsee vilkkaasti liikennöidyn Nordenskiöldinkadun ja Eläintarhan urheilupuiston vieressä. Rakenteet ja alueen pinnoitukset ovat näyttävää luonnonkiveä ja betonia.

TUNNUSTUS TASOKKAALLE YMPÄRISTÖLLE

Vuoden Ympäristörakenne -kilpailun tavoitteena on tehdä tunnetuksi tasokkaita ympäristökokonaisuuksia, joissa hyvällä suunnittelulla ja toteutuksella on luotu esteettisesti ja toiminnallisesti kestävä, hyvä ympäristö.

Kilpailun tuomaristossa olivat edustettuina *Rakennustuoteteollisuus RTT:n, Puutarhaliiton, Kiviteollisuusliiton, Viherympäristöliiton, Suomen Maisema-arkkitehtiliiton, Suomen Arkkitehtiliiton, Suomen Kuntaliiton, ympäristöministeriön ja lehdistön edustajat.*

ENVIRONMENTAL STRUCTURE OF THE YEAR 2008 – WINNERS FOUND IN HELSINKI

The winner of the Environmental Structure of 2008 competition is Aarrepuisto (Treasure Park) in the Mellunkylä area of Helsinki. It is an excellent example of high-quality green building and environmental construction outside the city centre. Eläintarha Skatepark, which is also located in Helsinki, received an Honorary Mention.

The Jury described Treasure Park as an oasis and a secret garden in the middle of a residential high-rise area in eastern Helsinki. The natural brook that runs through the area as well as the varying terrain forms have been skilfully utilised in the park's renovation plan. The natural stone structures and bridges complete the intimate park entity admirably.

The tended areas of the park connect seamlessly with the areas in controlled natural state without any disturbing boundaries. The flora is exceptionally versatile and the skilfully selected plants create a rich source of experiences throughout the growing season. Presentation boards posted in the park provide information about the various plant species.

Funding for the construction of the Treasure Park was received from the City Suburb Fund. The Park was an Urban Project and the nearby day-care nursery, comprehensive school and youth house as well as the housing companies and residents were all involved in the project.

The Honorary Mention was awarded to Micropolis, the skatepark in Eläintarha area, which is a cooperation project of three different administrative sections of the City of Helsinki: the sports administration, the youth administration and the Building Department. The diversified curved and rectangular form themes of the skatepark create a sculpture-like entity. The designer's own enthusiasm for skating is reflected in the skilful use of shapes and in the selection of equipment and materials. The structures and the pavings are made of impressive natural stone and concrete, unlike in most parks that use plywood.

The embedded, winding pool is made of fibre concrete, with bent-to-shape steel reinforcement inside the concrete. An acrylic resin solution was applied on the ground shotcrete surface and a zinc-coated metal pipe runs round the pool.

The Environmental Structure of the Year competition is organised by Rakennustuoteteollisuus RTT (Association of Finnish Building Product Industries) and Puutarhaliitto (Finnish Garden Association). The Honorary Certificates for the winning projects are awarded to the Employers of the projects as well as to the key designers and builders.

AARREPUISTO, HELSINKI

Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy

Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy

1

Aarrepuisto sijaitsee Helsingin Mellunkylän Vesalassa 1980-luvulla rakennetun kerrostaloasutuksen keskellä. Se kunnostettiin luonnonmetsästä puistoksi 1990-luvun alussa. Puistoon rakennettiin polkuverkosto, johon liittyi viisi puron ylittävää puurakenteista siltaa. Yleisilme oli puustoinen ja pääpuulajina kasvoi kuusi.

Uuden suunnitelman mukaan alueella tehtiin laajamittainen ränsistyneen puuston raivaus, jossa huonokuntoiset kuusikot poistettiin kokonaan. Samalla luotiin mahdollisuudet vaateliaampien kasvien menestymiselle. Kasvillisuuden suunnittelun lähtökohdaksi on otettu entisen kaupunginpuutarhuri *Bengt Schalinin* henki, johon kuuluu kasviharvinaisuuksien kokeilu ja kasvillisuuden värimaailma kukintojen, syysvärien ja lehtien eri sävyjen kautta.

Puisto on jaettu erityyppisiin kasvillisuusjaksoihin. Koristepensailla, lehti- ja havupuilla sekä perennoilla ja saniaisilla on luotu vaihteleva ilme. Puistoon on istutettu sipulikukat mukaan lukien 110 kasvilajia tai -lajiketta. Kasvillisuusjaksot lännestä itään lueteltuna ovat: valkokukkaiset pienpuut ja pensaat sisääntuloaiheena luoteessa, avokallioalue, harvinaiset pensaat ja keltakukkaiset kevätkukkijat, eksoottinen puutarha ja suurilehtiset kasvit, puistomaiset nurmikentät, havukukkula, syysvärien intiaanipuutarha sekä siniharmaa ja purppuranpunainen sisääntuloaiheena idässä. Lisäksi molemmat sisääntulot on rajattu leikattivilla kuusiaidoilla.

Aarrepuiston halki virtaava Vesalanpuro on puiston erityispiirre. Puron kuluneet reunat on tuettu

Matti Liski

2

1
Aarrepuiston asemapiirros.

2
Aarrepuistoon ei tarvitse erikseen hakeutua, vaan se sijoittuu luontevaksi osaksi alueen kevyenliikenteen kulkureitistöä.

Matti Liski

3

Sirkka Saarinen

4

maakivillä ja istutettu rantakasvillisuudella. Puron lammen vesipintaa on nostettu pohjapatoa korottamalla. Puron ylittävät viisi siltaa on suunniteltu uudestaan. Oleskelupaikka sijoittuu puiston ylätasanteelle puistomaisille nurmikentille. Entinen huvimaja on muutettu näköalaterassiksi ja sen edusta kivetty oleskelupaikaksi penkkeineen. Sen lähistölle on perustettu nurmipintainen pallottelukenttä. Alas laaksoon johtavat uudet kiviportaat purolammelle, jonka kohdalle polun toisella puolella on pitkä jyrkkää rinnettä tukeva istuskelumuuri.

AARREPUISTO, HELSINKI

Sijaintikunta:	Helsinki
Pinta-ala:	13 331 m^2
Suunnitteluajankohta:	2004 - 2005
Toteutusajankohta:	2005 - 2007
Tilaaja:	Helsingin kaupunki/ Rakennusvirasto/ Viherosasto
Rakennuttaja:	Helsingin kaupunki/ Rakennusvirasto/ Viherosasto
Suunnittelu:	Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy: Matti Liski, Yrjö Ala-Heikkilä ja Tiina Perälä
Ympäristö- ja maanrakennustyöt:	Helsingin kaupunki/ Rakennusvirasto/ Ympäristötuotanto/ Itäinen viheryksikkö
Kivimuuri ja -portaat:	Lemminkäinen Betonituote Oy
Puuvartiset erikoiskasvit:	Mustilan arboretum
Perennamatot:	Särkän perennataimisto

3, 4
Puron ylittävät viisi siltaa on suunniteltu uudestaan. Puron kuluneet reunat on tuettu maakivillä ja istutettu rantakasvillisuudella.

SKEITTIPUISTO MICROPOLIS, HELSINKI

Maritta Koivisto, päätoimittaja Betoni

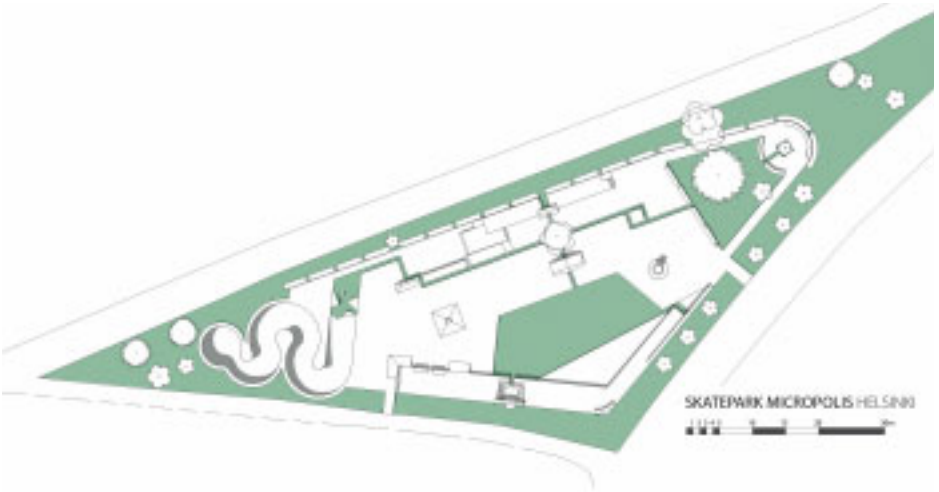

1

Micropolis, Eläintarhan skeittipuisto on maisemaarkkitehti-ylioppilas, skeittari *Janne Saarion* suunnittelema luonnonkivestä ja betonista rakennettu rullalautailualue Helsingissä, Eläintarhan urheilukentän ja Neste-huoltoaseman kupeessa, osoitteessa Nordenskiöldinkatu 20.

Osin ympäristötaideteokseksi suunniteltu alue avattiin virallisesti 25. elokuuta 2006 ja sen toteuttivat yhteistyössä Helsingin kaupungin liikuntavirasto, nuorisoasiainkeskus ja rakennusvirasto. Micropoliksen pinta-ala on 3 600 m^2.

Alue sisältää laajan katuskeittausalueen ja *snake run* -kourun. Puistossa on käytetty erilaisia kiviä, tiiliä ja graniittia sekä betonia *snake runin* osalta. Alueen pintamateriaalina on käytetty tiiviisti ladottuja tiiliä, joiden saumat aiheuttavat skeitattaessa hieman tärinää, mutta kestävät toisaalta luonnonolojen ja skeittauksen kuluttavia voimia.

Alue on Suomen mittakaavassa poikkeuksellinen skeittipuisto, sillä se on rakennettu alusta pitäen kiinteäksi, eikä skeittipuistolle tyypillistä vaneria ole käytetty ollenkaan. Tämä vähentää Saarion mukaan skeittauksesta aiheutuvaa melua ja lisää puiston kestävyyttä – Saarion mukaan jopa sadaksi vuodeksi eteenpäin.

Puistolle tyypillistä ovat isoista kivipaasista rakennetut *ledget*, joita voi käyttää myös penkkien tapaan istumiseen, sekä nurmikon toisistaan eristämät alueet, joita yhdistävät erilaiset kivipaasista rakennetut esteet, joita hyväksi käyttäen voi liukua aukkojen yli. Alueelle on rakennettu myös korkeuseroja ja portaita, joita ei yleensä suomalaisissa rullalautailupuistoissa näe.

Saarion mukaan ympäristötaideteoksen ja skeittipuiston lisäksi alue on tarkoitettu myös tavalliseksi puistoksi, johon voi istahtaa seuraamaan lajin osaajia ja kenties saada ensituntuma lajiin.

Hannu Koho

2

1
Skeittipuisto Micropoliksen asemapiirros.

2
Puistossa on käytetty erilaisia kiviä, tiiliä ja graniittia sekä betonia. Alueella on myös korkeuseroja ja portaita.

Hannu Koho

3

Janne Saario

4

Janne Saario

5

3, 4, 5
Maahan upotettu *snake run* -kouru on valettu kuitubetonista. Valun sisällä on muotoon taivutettu teräsraudoitus. Pintakerros on ruiskubetonoitu, hiottu ja käsitelty akryylihartsiliuoksella. Kourua reunustaa sinkitty metalliputki.

3
Skeittikouru aamuauringossa.

Sirkka Saarinen

6

SKEITTIPUISTO MICROPOLIS, HELSINKI

Osoite:	Nordenskiöldinkatu 20, Helsinki
Rakennusvuosi:	2006
Laajuus:	3 600 m^2
Rakennuttaja:	Helsingin kaupungin liikuntavirasto, nuorisoasiainkeskus ja rakennusvirasto
Arkkitehtisuunnittelu:	Janne Saario
Rakennesuunnittelu:	Finnmap Consulting Oy /
Vastuuhenkilö:	Kari Kangasniemi
Pääurakoitsija:	Rakennustaito Hirvonen Oy
Betoni- ja luonnonkivet:	Lemminkäinen Betonituote Oy
Valmisbetoni/ kuitubetoni:	Rudus Oy

6
Puistolle tyypillistä ovat isoista kivipaasista rakennetut *ledget*, joita voi käyttää myös penkkien tapaan istumiseen, sekä nurmikon toisistaan eristämät alueet, joita yhdistävät erilaiset kivipaasista rakennetut esteet, joita hyväksi käyttäen voi liukua aukkojen yli. Kivipaadet ovat Kurun harmaata ja Taivassalon punaista graniittia. Pinnoitteena on käytetty myös viisteettömiä betonikiviä, joiden pinta kuivuu sateen jälkeen nopeasti.

7
Janne Saario vastaanotti Skeittipuistolle myönnetyn Vuoden Ympäristörakenne 2008 kunniamaininnan Betonikeskuksen *Seppo Petrowilta.*

SKEITTIPUISTON BETONIVALUT TEHTIIN RÄÄTÄLINTYÖTÄ

Skeittipuiston suunnittelun lähtökohtana oli Janne Saarion mukaan luoda kollaasinen puutarha, jonka muodot soveltuvat skeittaukseen. Puistokoostuu kaupungin katujen muotomaailman yksityiskohdista, nurmialueista sekä orgaanisen muotoisesta skeittikourusta. Puiston sisällä kulkee viherverkosto, missä nurmialueet on yhdistetty toisiinsa nurmikäytävillä. Puiston hienovaraisten tasoerojen ansiosta näkymä puiston ylitse säilyy.

Pintojen laatoituksena on punaisen ja hiekanruskean sävyisiä viisteettömiä betonikiviä. Laatoituspinta kuivuu sateen jälkeen nopeasti. Laatoituksen ympärillä kiertää graniittiset reunakivet, jotka pitävät ladonnan paikallaan ja tuovat lisää skeitattavia kulmia puistoon.

Nurmikaistaleiden yli kulkevat sillat, sekä muut varustelukivet, ovat Kurun harmaata ja Taivassalon punaista graniittia. Maahan upotettu *snake run* -kouru on valettu kuitubetonista. Valun sisällä on muotoon taivutettu teräsraudoitus. Pintakerros on ruiskubetonoitu, hiottu ja käsitelty akryylihartsiliuoksella. Kourua reunustaa sinkitty metalliputki.

Kourun muodon toteutus oli haastava. Kaksoiskaarevien pintojen säteet vaihtelevat kourumaisen altaan syventyessä, joten tekovaiheessa oli käytössä monta eri kaarisabluunaa. Skeittipuiston pääurakoitsija *Rakennustaito Hirvonen Oy:n Juha-Erkki Hirvonen* kertoikin, että skeittipuiston betonivalut räätälöitiin lopullisesti vasta paikan päällä yhteistyössä suunnittelijoiden kanssa. Skeittipuiston rakennesuunnittelu on *Finnmap Consulting Oy:n* käsialaa.

Aino Arjas

7

Juho Huttunen

8

Hannu Koho

9

8, 9
Micropolis on Suomen mittakaavassa poikkeuksellinen skeittipuisto, sillä se on rakennettu alusta pitäen kiinteäksi ja rakennettu kestäväksi kivi- ja betonirakenteilla. Rakennusmateriaalit ovatkin kestäneet hyvin hurjat hypyt ja kovan kulutuksen.